

**МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА МЕДИЧНА ШКОЛА»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІНІ «ЄМШ»

к. м. н. доцент Н. Ю. Літвінова

« 26 »

2021р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

Дисципліна: «АКУШЕРСТВО І ГІНЕКОЛОГІЯ»

Підготовки: другого (магістерського) рівня

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 222 «Медицина»

КИЇВ 2021

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Навчально-науковий інститут «Європейська медична школа», кафедра клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства та гінекології.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Доктор мед. наук, професор кафедри клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства та гінекології -
Могілевкіна І.О

Доктор мед. наук, професор кафедри клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства та гінекології -
Гюльмамедова І.Д.

Доктор мед.наук, професор кафедри клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства та гінекології - Качур О.Ю.

Схвалено на засіданні кафедри клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства та гінекології.

Протокол № 4

Від « 7 » липень 2021 року

Завідувач кафедри

Бабенков Г.Д.

Затверджено на засіданні Вченої ради ННІ «Європейська медична школа»

Протокол № 1 від « 26 » серпень 2021 року.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (5 курс)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 222 “Медицина ”	Рік підготовки	5-й
		Семестр	10-й
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	10
		Практичні заняття	40
		Самостійна робота	40
		Вид контролю	Залік

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ.

Програма з дисципліни акушерство та гінекологія для студентів вищих медичних навчальних закладів освіти України III-IV рівнів акредитації складена для:

- галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 222 «Медицина» для освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр»

Програма складена відповідно до навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр», відповідних кваліфікацій та спеціальностей у вищих навчальних закладах МОЗ України

Дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей та програмних результатів навчання:**

Загальні компетентності(ЗК)	
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК-2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК-3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
ЗК-4	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
ЗК-5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
ЗК-6	Здатність ухвалювати обґрунтовані рішення.
ЗК-7	Здатність працювати в команді.
ЗК-8	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК-11	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК-12	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
ЗК-13	Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.
ЗК-15	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Фахові компетентності(ФК)	
ФК-1	Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта.
ФК-2	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
ФК-3	Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
ФК-4	Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань
ФК-5	Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.
ФК-6	Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань
ФК-7	Здатність до діагностування невідкладних станів
ФК-8	Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.
ФК-9	Навички надання екстреної медичної допомоги
ФК-11	Навички виконання медичних маніпуляцій.
ФК-12	Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та підбору методів контрацепції.
ФК-15	Здатність до визначення тактики ведення осіб, що підлягають диспансерному нагляду.
ФК-17	Здатність до ведення медичної документації.
Програмні результати навчання(ПРН)	
ПРН-1	Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя.
ПРН-2	Оцінювати інформацію щодо діагнозу, застосовуючи стандартну процедуру на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень (за списком 4).
ПРН-3	Виділяти провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1). Встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за списком 2). Призначати лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого (за списком 4).

	Здійснювати диференціальну діагностику захворювань (за списком 2). Встановлювати попередній клінічний діагноз (за списком 2).
ПРН-4	Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання (за списком 2).
ПРН-5	Визначати необхідне лікувальне харчування при лікуванні захворювання (за списком 2).
ПРН-6	Визначати принципи та характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання (за списком 2).
ПРН-7	Встановлювати діагноз (за списком 3).
ПРН-8	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3).
ПРН-9	Надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3).
ПРН-11	Визначати тактику ведення фізіологічних пологів та післяпологового періоду.
ПРН-12	Формувати серед закріпленого контингенту населення диспансерні групи хворих; групи здорових людей, що підлягають диспансерному нагляду. Здійснювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню. Здійснювати систему заходів первинної профілактики в межах первинної медико-санітарної допомоги населенню. Організувати проведення серед закріпленого контингенту населення заходів вторинної та третинної профілактики.
ПРН-14	Визначати джерело та/або місце знаходження потрібної інформації залежно від її типу; отримувати необхідну інформацію з визначеного джерела; обробляти та проаналізувати отриману інформацію.
ПРН-16	Готувати річний звіт про особисту виробничу діяльність; вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення державною мовою.
ПРН-21	Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності. Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи. Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації.
ПРН-24	Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
ПРН-25	Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності
ПРН-26	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5).

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «акушерство і гінекологія» на 5 курсі є навчання згідно Розділу 2: придбання знань з фізіологічного та патологічного акушерства, засвоєння загальних

принципів ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду, вміння аналізувати акушерську ситуацію, використовувати основні та додаткові методи дослідження, демонструвати вміння та навички згідно освітньо-професійної програми (ОПП).

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «акушерство і гінекологія» для студентів 5 курсу є:

- Планувати тактику ведення вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду.
- Ставити попередній діагноз ускладнень вагітності, пологів та післяпологового періоду.
- Виконувати необхідні медичні маніпуляції.
- Планувати та надавати невідкладну допомогу при невідкладних станах в акушерстві.

4. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ II: Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Фізіологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Конкретні цілі:

1. Інтерпретувати клінічну анатомію і фізіологію жіночих статевих органів, жіночого тазу.
2. Виконувати обстеження вагітної, роділлі та породіллі, первинний огляд та туалет новонародженого.
3. Планувати тактику ведення вагітності, фізіологічних пологів, післяпологового періоду.
4. Проводити консультування щодо методу лактаційної аменореї.

Тема 1. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів.

Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.

Таз з анатомічної та акушерської точок зору. Тазове дно. Будова голівки плода. Розміри голівки плода та тулуба. Ознаки доношеності та зрілості плода. Вимірювання та оцінка таза.

Запліднення та розвиток плідного яйця. Плацента, її будова і функція. Критичні періоди розвитку ембріона і плода. Вплив шкідливих факторів на ембріон та плід. Фізіологічні зміни в організмі жінки під час вагітності. Гігієна і харчування вагітної. Методи обстеження вагітної: діагностика ранніх та пізніх термінів вагітності. Топографія плода у матці. Ведення фізіологічної вагітності. Гравідограма. Лабораторна діагностика ВІЛ-інфекції. Консультування в контексті ВІЛ-інфекції. Поняття консультування та його етичні принципи. Навички консультування. Визначення до пологової відпустки і дати пологів.

Тема 2. Фізіологія пологів. Знеболювання пологів. Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості.

Передвісники пологів, прелімінарний період. Визначення початку пологів. Біологічна готовність організму до пологів, шкала Бішопа. Біомеханізми пологів при передньому і задньому видах потиличного передлежання. Регуляція пологової діяльності. Клінічний перебіг пологів. Ведення пологів. Партограма. Оцінка новонародженого за шкалою Апгар. Первинний туалет новонародженого, дотримання теплового ланцюжка. Сучасні методи знеболювання пологів: немедикаментозні та медикаментозні.

Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах. Клініка та ведення післяпологового періоду. Концепція грудного вигодовування. Післяпологова контрацепція: метод лактаційної аменореї (МЛА).

Анатомо-фізіологічні особливості періоду новонародженості. Догляд за новонародженим. Переваги сумісного перебування матері та дитини.

Патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Конкретні цілі:

1. Ставити попередній діагноз та планувати тактику ведення ускладненої вагітності.
2. Планувати та надавати акушерську допомогу при ускладненому перебігу вагітності.
3. Ставити попередній діагноз та проводити диференційну діагностику при різних видах акушерської патології в пологах.
4. Планувати тактику ведення при патології пологів та післяпологового періоду.
5. Планувати профілактичні заходи при різних видах акушерської патології.
6. Планувати та надавати невідкладну допомогу при невідкладних станах в акушерстві.
7. Виконувати необхідні медичні маніпуляції.

Тема 3. Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність.

Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка розвитку плода.

Аномалії позазародкових елементів плідного яйця/плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика. Міхурцевий занесок. Багатоводдя і маловоддя: причини, діагностика тактика ведення вагітності, наслідки для плода і новонародженого. Спадкові та вроджені захворювання плода. Діагностика. Показання до медико-генетичного консультування.

Багатоплідна вагітність: класифікація, діагностика, особливості перебігу та ведення багатоплідної вагітності. Пологи при багатоплідній вагітності.

Плацентарна дисфункція, дистрес плода, затримка розвитку плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика.

Методи діагностики стану плода: неінвазивні - УЗД, КТГ, біофізичний профіль плода, доплерометрія, МРТ; інвазивні - амніоцентез, кордоцентез, біопсія хоріону. Біохімічні методи дослідження у різні терміни вагітності.

Тема 4. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.

Імунологічна несумісність крові матері та плода (резус-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолейкоцитарна та ін.). Патогенез, діагностика, тактика ведення, лікування, та профілактика.

Тема 5. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преєклампсія. Еклампсія.

Ранні гестози: класифікація, клініка, діагностика, лікування. Гіпертензивні розлади під час вагітності. Преєклампсія: патогенез, класифікація, діагностика, клініка, лікування, тактика, профілактика. Еклампсія: клініка, діагностика, ускладнення, невідкладна допомога, тактика ведення. Рідкісні форми гестозів.

Тема 6. Невиношування вагітності.

Причини мимовільного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування і профілактика мимовільного переривання вагітності. Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування, акушерська тактика. Профілактика невіношування вагітності. Передчасні пологи.

Тема 7. Вузький таз. Аномалії положення та передлежання плода. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода.

Аномалії скоротливої діяльності матки.

Аномалії кісткового тазу. Класифікація, діагностика. Діагностика синклітичного і асинклітичного вставлення голівки. Клінічно вузький таз. Особливості ведення пологів.

Класифікація тазових передлежань. Діагностика та особливості ведення вагітності. Неправильне положення плода: класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності. Розгинальні передлежання голівки плода: класифікація, діагностика. Корекція неправильних положень та тазових передлежань під час вагітності.

Пологи при неправильному положенні плода та тазових передлежаннях, тактика ведення. Біомеханізм пологів та ручна допомога при тазових передлежаннях.

Класифікація, фактори ризику, патогенез різних видів аномалій пологової діяльності. Сучасні методи діагностики і лікування порушень пологової діяльності. Профілактика порушень пологової діяльності. Перинатальні наслідки. Дистрес плода у пологах: діагностика, тактика ведення.

Тема 8. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Акушерські кровотечі. Передлежання плаценти: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, особливості перебігу, ведення вагітності та пологів. Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти: етіологія, клініка, діагностика, особливості ведення вагітності і пологів. Матка Кювелера. Порушення процесів відшарування плаценти. Маткова кровотеча в послідовому і ранньому післяпологовому періоді. Гіпотонічна кровотеча. Коагулопатична

кровотеча (емболія навколоплідними водами та інші причини). Геморагічний шок, термінальні стани в акушерстві. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.

Тема 9. Оперативне акушерство. Пологовий травматизм. Післяпологові септичні захворювання.

Загальні поняття про оперативні втручання в акушерстві: операції переривання вагітності в ранні та пізні терміни. Операції для підготовки пологових шляхів (періно - та епізіотомія, амніотомія). Акушерські щипці, вакуум-екстракція плода, кесарів розтин: показання. Оперативні втручання в послідовому та післяпологовому періоді. Ручне відокремлення плаценти, виділення посліду: техніка проведення. Ручне та інструментальне обстеження матки після пологів. Показання до надпихової ампутації, екстирпації матки, перев'язки внутрішніх здухвинних артерій.

Травматичні ушкодження вульви, піхви, промежини. Розрив шийки матки. Розрив матки: класифікація, механізм виникнення. Клінічна картина розриву матки: загрозливого, того, що почався і вже відбувся. Особливості розриву матки за рубцем. Діагностика, лікування і профілактика. Виворіт матки. Розходження і розриви зчленувань таза. Післяпологові нориці. Етіологія, лікування, профілактика.

Післяпологові септичні захворювання: післяпологова септична рана, післяпологовий метроендометрит, метрофлебіт, мастит, післяпологовий перитоніт, перитоніт після кесарева розтину. Акушерський сепсис: класифікація етіологія, патогенез, діагностика, сучасні принципи лікування, профілактика. Септичний шок, невідкладна допомога. Методи пригнічення лактації.

Тема 10 Курація вагітних та породіль, підготовка учбової історії пологів. Захист учбової історії пологів.

Обстеження вагітної, роділлі та породіллі під наглядом викладача. Участь в проведенні пологів. Основи консультування, включаючи консультування з МЛА. Медична етика та деонтологія. Робота з медичною документацією. Захист учбової історії пологів.

4. Структура навчальної дисципліни

ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ

РОЗДІЛУ 2. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Тема	Лекції	Пр. зан.	СРС
Фізіологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду			
Тема 1. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів. Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.	2	4	4
Тема 2. Фізіологія пологів. Знеболювання пологів.. Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості.		4	4
Патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.			

Тема 3. Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність. Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка розвитку плода.	2	4	4
Тема 4. Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.		4	4
Тема 5. Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преєклампсія. Еклампсія.	2	4	4
Тема 6. Невиношування вагітності.		4	4
Тема 7. Вузкий таз. Аномалії положення та передлежання плода. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода. Аномалії скоротливої діяльності матки.		4	4
Тема 8. Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.	2	4	4
Тема 9. Оперативне акушерство. Пологовий травматизм. Післяпологові септичні захворювання.	2	4	4
Тема 10. Курація вагітних та породіль, підготовка учбової історії пологів. Захист учбової історії пологів.		4	4
Всього: кредитів ECTS – 3,0 годин – 90; з них:	10	40	40

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

РОЗДІЛ 2. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

№ п/п	Тема	К-ть годин
1.	Фізіологія вагітності та пологів. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.	2
2.	Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка розвитку плода.	2
3.	Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Преєклампсія. Еклампсія.	2
4.	Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді.	2
5.	Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечі в акушерстві.	2
	Всього	10

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

РОЗДІЛ 2. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

№ п/п	Тема	К-сть годин
1.	Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів. Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітних. Перинатальна охорона плода.	4
2.	Фізіологія пологів. Знеболювання пологів. Фізіологія післяпологового періоду. Фізіологія періоду новонародженості.	4

3.	Аномалії розвитку плідного яйця. Багатоплідна вагітність. Плацентарна дисфункція. Дистрес плода. Затримка розвитку плода.	4
4.	Ізоантигенна несумісність крові матері та плода.	4
5.	Ранні гестози. Гіпертензивні розлади при вагітності. Прееклампсія. Еклампсія.	4
6.	Невиношування вагітності.	4
7.	Вузький таз. Аномалії положення та передлежання плода. Пологи при неправильному положенні та тазовому передлежанні плода. Аномалії скоротливої діяльності матки.	4
8.	Акушерські кровотечі під час другої половини вагітності, у пологах та післяпологовому періоді. Інтенсивна терапія і реанімація при кровотечах в акушерстві.	4
9.	Оперативне акушерство. Пологовий травматизм. Післяпологові септичні захворювання.	4
10.	Курація вагітних та породіль, підготовка учбової історії пологів. Захист учбової історії пологів.	4
	Всього	40

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
РОЗДІЛ 2. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

№ п/п	Види СРС	К-сть годин	Види контролю
1.	Підготовка до практичних занять та лекцій, курація вагітних та породіль, підготовка учбової історії пологів.	40	Поточний контроль
	Всього годин	40	

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ДЛЯ КІНЦЕВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

1. Зібрати та оцінити анамнез стосовно загальних та специфічних функцій жіночого організму.
2. Провести зовнішнє акушерське обстеження вагітної (прийоми Леопольда, аускультация серцебиття плода, пельвіометрія).
3. Встановити термін вагітності, передбачуваний термін пологів та масу плода.
4. Провести внутрішнє акушерське обстеження, вимірювання діагональної кон'югати (на фантомі).
5. Оцінити результати дослідження стану плода і плаценти (КТГ, УЗД, БПП, доплерометрія судин пуповини) та визначити тактику ведення вагітності в залежності від отриманих результатів.
6. Виявляти ранні ознаки гестозів, використовувати прості скринінгові методи для діагностики гестозів, проводити оцінку результатів лабораторного обстеження, визначати тактику ведення при гестозах,

- надавати невідкладну допомогу при нападі еклампсії.
7. Надавати акушерську допомогу при фізіологічних пологах (на симуляторі або на фантомі). Ведення післяпологового періоду.
 8. Оцінити стан новонародженого за шкалою Апгар, провести первинний туалет новонародженого.
 9. Визначити діагностичні критерії вузького тазу (проводити пельвіометрію). Встановлювати діагноз клінічно вузького тазу (на фантомі).
 10. Оцінити характер пологової діяльності. Скласти схему медикаментозної корекції аномалій пологової діяльності.
 11. Оцінити об'єм крововтрати. Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при акушерських кровотечах.
 12. Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при геморагічному шоці.
 13. Розробляти алгоритм надання невідкладної допомоги при септичному шоці.

9. Індивідуальні завдання

1. Доповісти про історії хвороби конкретних пацієнтки під час обходу.
2. Провести аналіз ефективності лікування конкретної пацієнтки.
3. Скласти літературний огляд з певної теми.
4. Скласти реферат на тему, що не входить у план аудиторних занять
 - а) вади розвитку жіночих статевих органів
 - б) сексуальні розлади у жінок
 - с) деонтологія в гінекології
 - д) на вибір студента

10. Методи навчання

Практичний, наочний, словесний, робота з книгою, відео-метод, робота в групах, дискусії, розв'язування ситуаційних завдань, курація пацієнтів, розбір клінічних випадків, кейсів, застосування методів моделювання клінічних ситуацій, проблемно-орієнтоване навчання.

11. Методи контролю

- опитування;
- вирішення тестових завдань;
- вирішення ситуаційних задач;
- відпрацювання практичних навичок на фантомі;
- курація вагітних та породіль.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО КІНЦЕВОГО ЕКЗАМЕНУ ПО ЗАВЕРШЕННІ ДИСЦИПЛІНИ(VI курс)

Розділ 2. Фізіологічний та патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

1. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в місті і на селі. Питання охорони здоров'я материнства і дитинства в сучасному законодавстві України.
2. Структура і принципи роботи пологового будинку. Основні показники роботи акушерського стаціонару.
3. Роль жіночої консультації у профілактиці ускладнень вагітності та пологів, перинатальній охороні плода та профілактиці, діагностиці та лікуванні гінекологічних захворювань.
4. Роль сімейного лікаря у профілактиці перинатальних захворювань і смертності.
5. Організація служби планування сім'ї: структура, завдання.
6. Медико-генетичне консультування.
7. Зовнішні та внутрішні статеві органи жінки.
8. Кровозабезпечуюча і лімфатична системи жіночих статевих органів.
9. Фізіологія жіночих статевих органів.
10. Будова жіночого таза. Таз з акушерської точки зору. Тазове дно.
11. Плід як об'єкт пологів (розміри голівки плода, шви, тім'ячка).
12. Ознаки доношеності та зрілості плода.
13. Будова статевих клітин. Капацитація. Запліднення і розвиток плідного яйця. Імплантація.
14. Плацента, її будова і функції.
15. Критичні періоди розвитку ембріона і плода.
16. Вплив шкідливих факторів на ембріон та плід.
17. Фізіологічні зміни в організмі жінки під час вагітності.
18. Гігієна і харчування вагітної.
19. Методи обстеження вагітних. Зовнішнє та внутрішнє акушерське обстеження вагітних.
20. Топографія плода в матці.
21. Встановлення ранніх та пізніх термінів вагітності.
22. Визначення допологової відпустки і дати пологів.
23. Ведення фізіологічної вагітності. Гравідограма.
24. Психопрофілактична підготовка до пологів.
25. Передвісники пологів: прелімінарний період.
26. Визначення ступеню зрілості шийки матки. Шкала Бішопа.
27. Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання.
28. Причини початку пологів. Регуляція пологової діяльності. Методи реєстрації пологової діяльності. Моніторинг у пологах.
29. Періоди пологів. Тривалість їх у першо- та повторнонароджуючих.
30. Період розкриття шийки матки в пологах. Клініка, ведення. Партограма.
31. Період вигнання плода. Клініка, ведення.
32. Послідовий період. Ознаки відшарування плаценти. Клініка, ведення послідового періоду (активне ведення, очікувальна тактика ведення).
33. Консервативні способи виділення посліду.
34. Визначення цілісності посліду. Поняття про фізіологічну та патологічну крововтрату.

35. Оцінка новонародженого за шкалою Апгар.
36. Первинний туалет новонародженого. Дотримання теплового ланцюжка.
37. Психопрофілактичне знеболювання пологів. Медикаментозне знеболювання пологів.
38. Клініка та ведення післяпологового періоду.
39. Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах.
40. Концепція грудного вигодовування.
41. Післяпологова контрацепція. Метод лактаційної аменореї.
42. Анатомо-фізіологічні особливості періоду новонародженості.
43. Догляд за новонародженим.
44. Переваги сумісного перебування матері та дитини.
45. Класифікація тазового передлежання. Причини виникнення.
46. Діагностика та особливості ведення вагітності при тазових передлежаннях.
47. Неправильні положення плода: класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності.
48. Розгинальні передлежання голівки плода: класифікація, діагностика.
49. Корекція неправильних положень та тазових передлежань під час вагітності.
50. Ембріональний і фетальний періоди розвитку. Бласти-, ембріо- та фетопатії. Діагностика вад розвитку плода в різні періоди вагітності.
51. Аномалії позазародкових елементів плідного яйця (плаценти, плідних оболонок і пупкового канатика). Міхурцевий занесок.
52. Багатотоводдя та маловоддя. Особливості перебігу вагітності та пологів.
53. Спадкові та вроджені захворювання плода. Роль медико-генетичної консультації в їх діагностиці.
54. Багатоплідна вагітність: класифікація, діагностика.
55. Особливості перебігу і ведення багатоплідної вагітності. Профілактика ускладнень.
56. Плацентарна дисфункція: класифікація, діагностика, лікування.
57. Дистрес плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика.
58. Затримка розвитку плода: фактори ризику, класифікація, діагностика, тактика ведення вагітності, профілактика.
59. Методи діагностики стану плода: неінвазивні – УЗД, КТГ, біофізичний профіль плода, доплерометрія, МРТ; інвазивні – амніоцентез, кордоцентез.
60. Цитогенетичні та біохімічні дослідження у різні терміни вагітності.
61. Імунологічна несумісність крові матері і плода (Rh-конфлікт, несумісність за системою АВО, ізолейкоцитарна несумісність та ін.).
62. Патогенез імунологічного конфлікту, сучасна система діагностики і лікування.
63. Ведення вагітності і визначення оптимального терміну пологів при резус-імунізації.
64. Профілактика і моноконфліктної вагітності.
65. Ранній гестоз. Птіалізм, блювання. Патогенез. Клініка, діагностика і лікування раннього гестозу.
66. Гіпертензивні розлади під час вагітності, класифікація.

- 67.Прееклампсія, патогенез: класифікація, діагностика, клініка, лікування, тактика ведення, профілактика.
- 68.Еклампсія: клініка, діагностика, ускладнення, невідкладна допомога, тактика ведення.
- 69.Рідкісні форми гестозів.
- 70.Причини мимовільного переривання вагітності в різні терміни. Класифікація, клініка, діагностика, лікування і профілактика.
- 71.Загроза передчасних пологів: діагностика, лікування, акушерська тактика.
- 72.Істміко-цервікальна недостатність (етіологія, клініка, діагностика, лікування).
- 73.Профілактика невиношування вагітності.
- 74.Поняття анатомічного та клінічного вузького тазу.
- 75.Класифікація анатомічно вузького тазу за формою та ступенем звуження. Діагностика.
- 76.Особливості перебігу та ведення пологів при вузьких тазах.
- 77.Діагностика синклітичного та асинклітичного вставлення голівки плода.
- 78.Пологи при неправильних положеннях та тазових передлежаннях.
- 79.Біомеханізм пологів при тазових передлежаннях.
- 80.Ручна допомога при тазових передлежаннях.
- 81.Пологи при багатоплідній вагітності.
- 82.Аномалії пологової діяльності. Класифікація. Фактори ризику.
- 83.Патогенез різних видів аномалій пологової діяльності.
- 84.Слабкість пологової діяльності. Клініка, діагностика та лікування первинної і вторинної слабкості пологової діяльності.
- 85.Дискоординована пологова діяльність. Клініка, діагностика та лікування.
- 86.Надмірна пологова діяльність. Клініка, діагностика та лікування.
- 87.Профілактика порушень пологової діяльності. Перинатальні наслідки.
- 88.Дистрес плода у пологах: діагностика, тактика ведення.
- 89.Передлежання плаценти. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка і діагностика.
- 90.Особливості перебігу і ведення вагітності та пологів при передлежанні плаценти. Акушерська тактика.
- 91.Передчасне відшарування нормально розташованої плаценти. Етіологія, клініка, діагностика. Акушерська тактика. Матка Кювелера.
- 92.Порушення процесів відшарування плаценти. Маткова кровотеча в послідовому періоді.
- 93.Маткова кровотеча в ранньому післяпологовому періоді. Гіпотонічна кровотеча.
- 94.Коагулопатична кровотеча (емболія навколоплідними водами та інші причини).
- 95.Геморагічний шок. Термінальні стани в акушерстві.
- 96.Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові.
- 97.Інтенсивна терапія та реанімація при кровотечах в акушерстві.
- 98.Загальні відомості про акушерські операції. Показання, умови, протипоказання. Підготовка. Обстеження. Інструментарій.

99. Операції переривання вагітності в ранні та пізні терміни.
100. Операції, що готують пологові шляхи (перинео- та епізіотомія, амніотомія).
101. Акушерські щипці. Вакуум-екстракція плода. Показання, умови, протипоказання.
102. Оперативні втручання у послідовому та післяпологовому періоді.
103. Ручне відокремлення плаценти, виділення посліду: техніка проведення.
104. Кесарський розтин у сучасному акушерстві. Показання та протипоказання до кесарського розтину. Варіанти кесарського розтину.
105. Хірургічні методи зупинки маткової кровотечі в акушерстві. Перев'язка маткових та яєчникових судин. Надпихова ампутація матки. Екстирпація матки. Перев'язування внутрішніх здухвинних артерій: показання.
106. Травматичні пошкодження вульви, піхви і промежини.
107. Розриви шийки матки в пологах.
108. Розриви матки при вагітності і в пологах: класифікація, механізми виникнення.
109. Клінічна картина розриву матки: загрозливого, того, що почався і вже відбувся.
110. Особливості розривів матки по рубцю: діагностика, лікування, профілактика.
111. Виворіт матки. Причини виникнення. Тактика лікаря.
112. Розходження і розриви зчленувань таза в пологах.
113. Післяпологові нориці: етіологія, лікування, профілактика.
114. Основні клінічні форми післяпологових септичних захворювань. Класифікація, етіологія, патогенез.
115. Клініка, діагностика, сучасні принципи лікування післяпологового метроендометриту, метрофлебиту, маститу.
116. Клініка, діагностика, сучасні принципи лікування післяпологового перитоніту, перитоніту після кесарева розтину.
117. Акушерський сепсис. Класифікація, клініка, діагностика, сучасні принципи лікування.
118. Септичний шок. Невідкладна допомога.
119. Методи профілактики септичних післяпологових ускладнень.
120. Методи пригнічення лактації.

12. ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО І ГІНЕКОЛОГІЯ» В РОЗРІЗІ РОЗДІЛУ 2

Оцінка за дисципліну визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (середнє арифметичне поточної успішності) яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Оцінювання поточної навчальної діяльності всіх студентів є обов'язковим на кожному практичному і семінарському занятті.

Поточна навчальна діяльність студента оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою.

При оцінюванні навчальної діяльності студентів враховуються: усна відповідь з тематики заняття, розв'язання ситуаційної задачі, курація пацієнток, обґрунтування діагнозу, проведення диференційної діагностики, складання плану обстеження і лікування, оволодіння алгоритмами виконання медичних маніпуляцій або оцінки результатів обстеження пацієнтів. З одержаними оцінками студенти ознайомлюються наприкінці навчального дня.

Для методичного забезпечення опанування модулю 3 дисципліни «Акушерство та гінекологія» колектив кафедри підготував ряд методичних матеріалів:

1. Методичні розробки для викладачів по проведенню практичних занять за темами

2. Методичні розробки для студентів по проведенню практичних занять за темами.

За темою кожного практичного заняття підготовлено по 10-30 тестових питань, 5-15 ситуаційних задач та практичні навички. Для опанування кожної з практичних навичок, окреслених програмою для розділу 2 з акушерства, підготовлено методичну розробку, де детально освітлено процедуру виконання кожної з практичних навичок.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Поточна навчальна діяльність студента оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою.

В кінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній бал усіх отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи студентів (індивідуальних завдань):

Оцінка за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту. Оцінка додається до поточної успішності.

Оцінювання самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час іспиту.

Оцінювання залікового заняття

Студент здає практичні навички по засвоєнню курсу.

Оцінювання дисципліни

На кафедрі у відомість виставляється середнє арифметичне всіх поточних оцінок (розраховується як число, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад, 4,76) та практичних навичок на заліковому занятті (зараховано\незараховано).

Критерії оцінювання практичних навичок

Виконання практичних навичок вважається **зарахованим** у випадку, коли студент із повним знанням методики, самостійно, у чіткій послідовності проведення роботи, виконав практичну навичку та грамотно сформулював

висновки. Під час проведення практичної навички викладач має право скерувати студента, який допускає неточності та незначні помилки у виконанні роботи.

Виконання вважається **не зарахованим** у випадку, коли студент, орієнтуючись у фактичному матеріалі, показує незнання методики, невміння виконання практичної навички, допускає грубі помилки у послідовності проведення роботи та при формулюванні висновків.

13. Методичне забезпечення

1. Методичні розробки практичних занять для викладачів та студентів;
2. Методичні розробки лекцій, мультимедійні презентації лекцій;

14. Рекомендована література

Основна

1. Акушерство і гінекологія (у 2-х книгах): підручник (за ред. Грищенко В.І., Щербини М.О.)// Книга І Акушерство.-К.: Медицина, 2011.- 422 с.; Книга ІІ Гінекологія. - К. Медицина,2011.- 375 с.
2. Акушерство: підручник (за ред. Б.М.Венцківського, Г.К.Степанківської, В.П.Лакатоша).- К.: ВСВ Медицина, 2012.- 648 с.
3. Clinical Obstetrics and Gynaecology, edited by Andrew Thomson, Philip Owen, Brian A. Magowan, 2018.- 416 p.
4. Гінекологія: підручник (за ред. Б.М.Венцківського, Г.К.Степанківської, М.Є. Яроцького).- К.: ВСВ Медицина, 2012.- 352 с.
5. Запорожан В.М., Чайка В.К., Маркін Л.Б. Акушерство і гінекологія (у 4-х томах): національний підручник: 2013

Додаткова

1. Запорожан В.М., Міщенко В.П. Акушерська патологія: атлас, навчальний посібник. - Одеса:Одеський медуніверситет,2005.- 292 с.
2. Запорожан В.М. Оперативна гінекологія: навчальний посібник. - Одеса:Одеський медуніверситет,2006.- 292 с.
3. Медведь В.І. Вибрані лекції з екстрагенітальної патології вагітних. - К., 2010.- 239 с.
4. Методи контрацепції відповідно до періодів життя: навчальний посібник.- К., 2013.- 255 с.
5. Невідкладні стани в акушерстві: навчальний посібник (Венцківський Б.М., Камінський В.В., Грищенко В.І. та ін.).- К.:Золотые ворота, 2010.-246 с.
6. Патологічне акушерство: навчальний посібник (Венцківський Б.М., Камінський В.В., Грищенко В.В. та ін.).- К.: Чайка-Всесвіт, 2009.-300 с.
7. Пашенко С.М., Резніченко Г.І., Волошин М.А. Діагностика та лікування хворих на дисгормональні захворювання молочних залоз: Запоріжжя:Просвіта,2011.-152 с.
8. Сучасні аспекти планування сім'ї: навчальний посібник.- К.,2012.-307с.
9. Діючі «Клінічні протоколи» затверджені наказом МОЗ України з акушерства і гінекології

15. Інформаційні ресурси:

- навчальна література;
 - методичні розробки практичних занять;
 - методичні розробки лекцій;
 - мультимедійні презентації лекцій.
- нормативні документи МОЗ України з акушерства і гінекології:
1. Наказ МОЗ України від 14.11.2007 № 716 «Про затвердження клінічного протоколу з акушерської допомоги «Попередження передачі ВІЛ від матері до дитини».
 2. Наказ МОЗ України від 24.03.14 № 205. Клінічний протокол «Акушерські кровотечі».
 3. Наказ МОЗ України від 27.12.2006 № 900. Клінічний протокол з акушерської допомоги. «Дистрес плода при вагітності та під час пологів».
 4. Наказ МОЗ України від 27.12.2006 № 901 Клінічний протокол з акушерської допомоги. «Переношена вагітність».
 5. Наказ МОЗ України від 27.12.2006 № 906. Клінічний протокол з акушерської допомоги. Перинатальні інфекції.
 6. Наказ МОЗ України від 15.06.2007 № 329 Клінічний протокол. Профілактика тромботичних ускладнень в хірургії, ортопедії і травматології, акушерстві та гінекології.
 7. Наказ МОЗ України від 04.08.2006N 540 Про затвердження принципів підтримки грудного вигодовування, критеріїв та порядку оцінки закладу охорони здоров'я на відповідність статусу «Лікарня, доброзичлива до дитини».
 8. Наказ МОЗ України від 03.11.2008 №624 Клінічний протокол з акушерської допомоги «Нормальні пологи».
 9. Наказ МОЗ України від 31 грудня 2004 року N 676 Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги.
 10. Наказ МОЗ України від 29.12.05 № 782 Про затвердження клінічних протоколів з акушерської та гінекологічної допомоги.
 11. Наказ МОЗ України від 27.12.2011 № 976 Вагінальні пологи після кесаревого розтину (ВПКР)
 12. Наказ МОЗ України від 27.12.2011 № 977 Клінічний протокол з акушерської допомоги «Кесарів розтин».
 13. Наказ МОЗ України від 15.07.2011 № 417 Методичні рекомендації щодо організації надання амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги.
 14. Наказ МОЗ України від 21.01.2014 №59 Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги з питань планування сім'ї.